SOSYAL BİLGİLER

6. SINIF

YAZILIYA HAZIRLIK

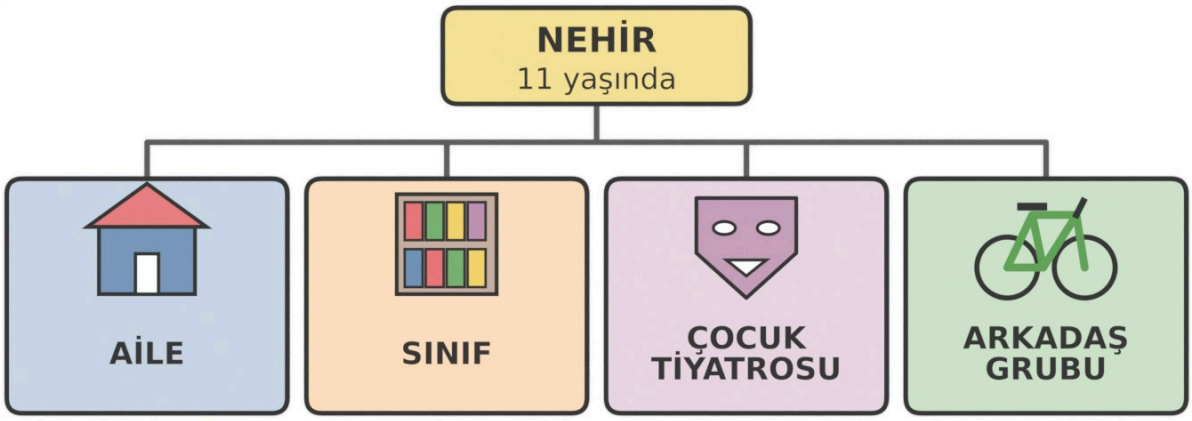
1. DÖNEM - 1. ORTAK YAZILI · SENARYO 3 · 2. SÜRÜM

TYMM 2026-2027

Hazırlayan: **Murat Altun**

Bu sorular Claude tarafından hazırlanmıştır.

1. Nehir, 11 yaşında bir 6. sınıf öğrencisidir. Annesi, babası ve 16 yaşındaki ağabeyi Alp ile yaşar; akşamları sofrayı kaldırmak onun görevidir. Bu dönem sınıf kitaplığından sorumludur. Cumartesi günleri belediyenin çocuk tiyatrosunda provaya gider; yeni oyunda bir kaplumbağayı canlandıracaktır. Pazar sabahları mahalledeki arkadaşlarıyla bisiklet turuna çıkar ve turların rotasını çoğunlukla o planlar. (Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

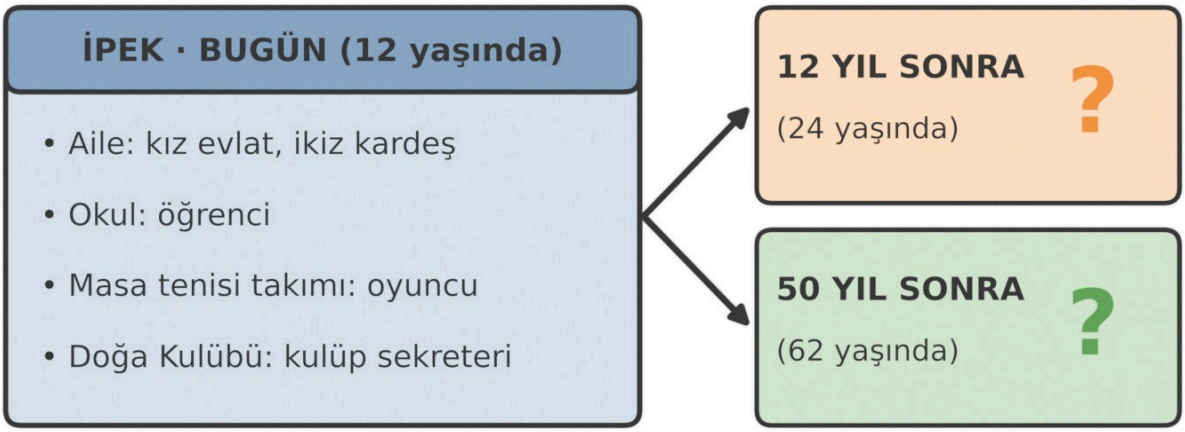

1.1. Görseldeki dört grubun her birinde Nehir'in üstlendiği bir rolü metne dayanarak yazınız. (8 puan)

1.2. Nehir'in rollerinden birini doğuştan (akrabalık bağıyla) kazanılan, birini ise sonradan (isteğiyle ya da çabasıyla) kazanılan rollere örnek olarak yazınız. (4 puan)

1.3. Nehir'in çocuk tiyatrosundaki rolünü, ailesinde doğuştan sahip olduğu bir rolle zaman içinde değişme bakımından karşılaştırınız. (3 puan)

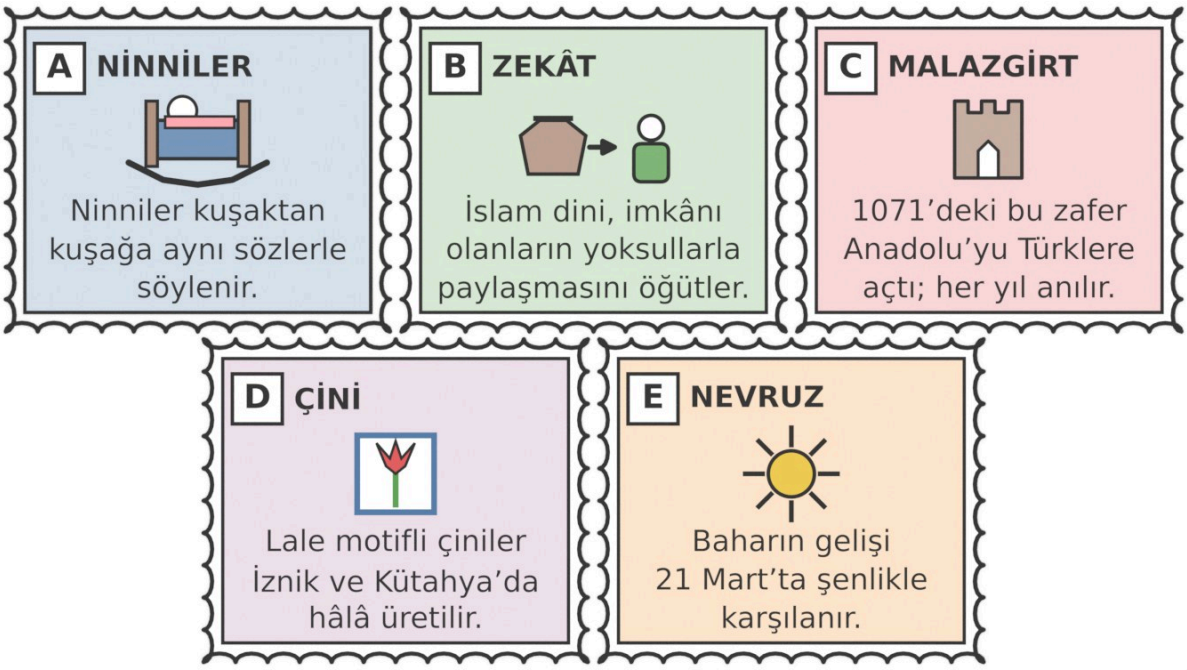
2. İpek, 12 yaşında bir 6. sınıf öğrencisidir. Hayvanları çok sevdiği için ileride veteriner hekim olmak istemektedir. Okulda düzenlenen "Zaman Kapsülü" etkinliğinde öğrenciler bugünkü gruplarını ve rollerini bir karta yazmış; kartlar 12 yıl sonra açılmak üzere bir kutuya konmuştur. İpek'in kartı aşağıda verilmiştir. (Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

2.1. İpek'in ilgi alanını ve hedefini dikkate alarak 12 yıl sonra dâhil olabileceği iki grubu ve bu gruplardaki rollerini tahmin ediniz. (4 puan)

2.2. İpek'in karttaki rollerinden 50 yıl sonra da süreceğini düşündüğünüz bir rolü ve o zamana kadar değişeceğini düşündüğünüz bir rolü gerekçeleriyle yazınız. (6 puan)

3. 6/B sınıfının öğrencileri, Sosyal Bilgiler dersinde "Bizi Bir Arada Tutanlar" adlı bir pul serisi tasarlamıştır. Serideki beş pul aşağıda verilmiştir. (Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

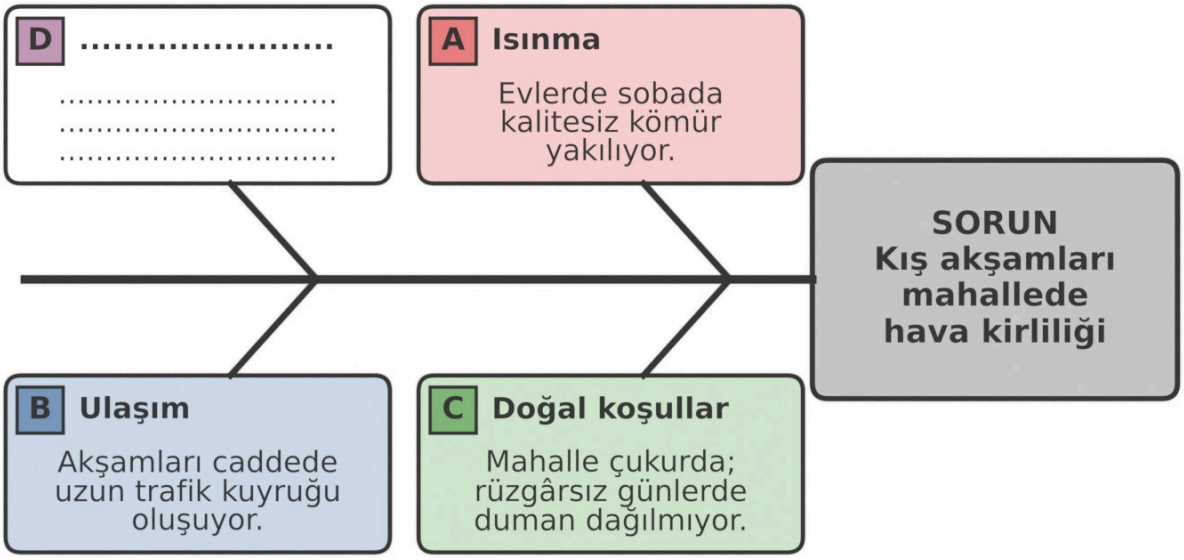

3.1. A-E harfleriyle gösterilen pulların her biri, kültürel bağlarımızı oluşturan beş ögeden farklı birini tanıtmaktadır. Her pulun tanıttığı kültürel bağ ögesini yazınız. (5 puan)

3.2. Pullardan ikisini seçiniz. Seçtiğiniz her pulda tanıtılan kültürel ögenin insanları birbirine nasıl bağladığını günlük hayattan bir örnekle açıklayınız. (10 puan)

3.3. Seriye eklenecek son pulun üzerine yazılmak üzere, kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin toplumsal birliğe etkisini anlatan kısa bir slogan yazınız. (5 puan)

4. Ömer'in yaşadığı mahallede kış akşamları hava dumanlı olmakta, sokaklara is kokusu yayılmakta ve öksürük şikâyetleri artmaktadır. Mahalle muhtarlığında yapılan toplantıda öğrenciler sorunun nedenlerini aşağıdaki balık kılçığı diyagramında göstermiştir. (Bu metin soru için hazırlanmıştır.)

Toplantıda sorunun çözümü için şu öneriler sunulmuştur:

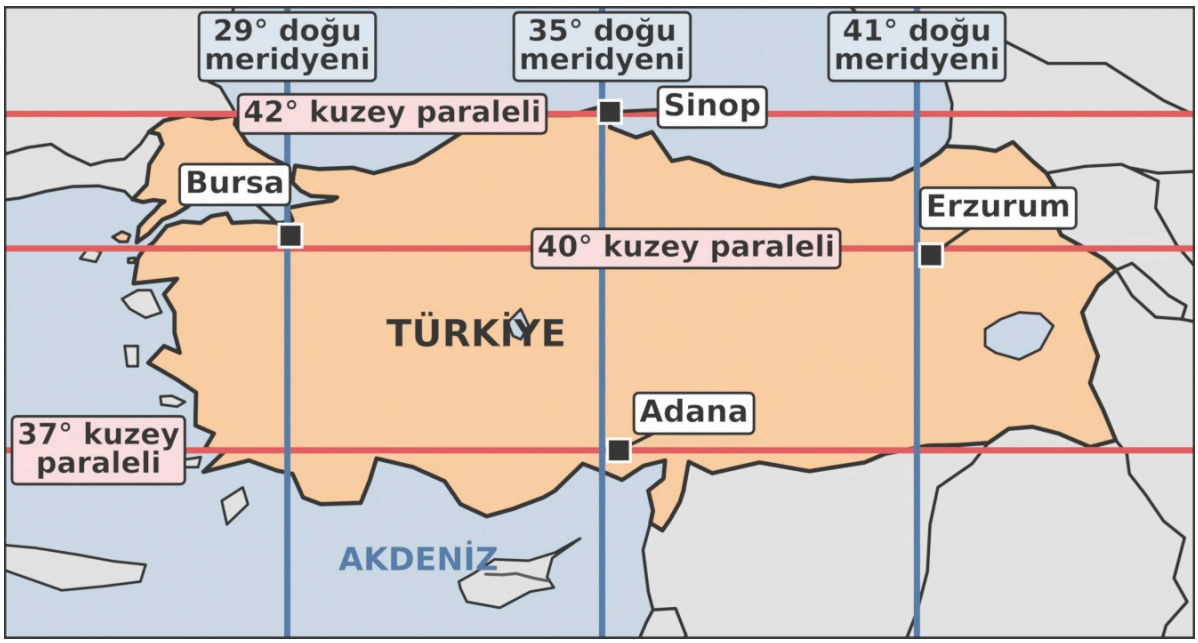
Kişi	Öneri
Muhtar	"Kalitesiz kömür satan yerler sık sık denetlenmeli."
Belediye görevlisi	"Mahalleye yeni otobüs seferleri konmalı; insanlar özel araç yerine otobüsü kullanmalı."
Öğrenci Ömer	"Okulda ve muhtarlıkta, sobanın doğru yakılması hakkında bilgilendirme toplantıları yapılmalı."

4.1. Diyagramdaki D bölümüne, hava kirliliğine yol açabilecek başka bir nedeni uygun bir başlıkla birlikte yazınız. (3 puan)

4.2. Toplantıda sunulan önerilerden ikisini seçiniz. Seçtiğiniz her öneriyi uygulanabilirlik (kolay ve hızlı hayata geçirilebilme) ve kalıcılık (sorunu uzun süre çözme) ölçütlerine göre değerlendiriniz. (6 puan)

4.3. Toplantıda öğrenciler adına söz aldığınızı düşününüz. En az iki görüşü birleştiren bir çözüm önerisi geliştiriniz ve bu öneriyi savunan kısa bir konuşma metni yazınız. (6 puan)

5. Öğrencilerin hazırladığı aşağıdaki haritada dört il merkezi ile bu illerin yakınından geçen paralel ve meridyenler gösterilmiştir. (İl merkezlerinin konumları yaklaşıktır.)

Bilgi: Ülkemizde saatler aynı resmî saate (Türkiye saatine) göre ayarlanır; Güneş'in konumuna göre belirlenen yerel saat ise ilden ile değişir.

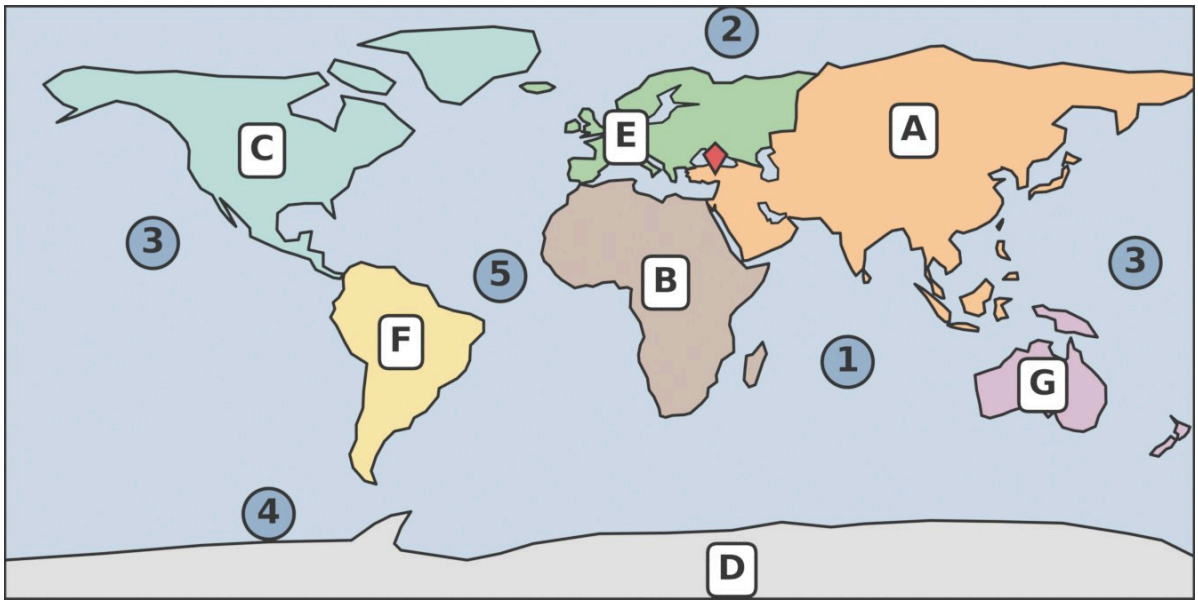
5.1. Haritadan yararlanarak Erzurum'un yaklaşık mutlak konumunu, yani hangi paralel ile hangi meridyenin kesiştiği yerin yakınında bulunduğunu yazınız. (4 puan)

5.2. Haritadaki dört ilin Ekvator'a ve başlangıç meridyenine göre hangi yarım kürelerde yer aldığını yazınız. (4 puan)

5.3. Ardışık iki paralel arasındaki uzaklık yaklaşık 111 km'dir. Sinop ile Adana yaklaşık olarak aynı meridyen üzerinde bulunduğuna göre bu iki il arasındaki kuş uçuşu uzaklığı işlemle bulunuz. (6 puan)

5.4. Ardışık iki meridyen arasındaki yerel saat farkı 4 dakikadır. Bursa ile Erzurum arasındaki yerel saat farkını işlemle bulunuz. Güneş'in bu iki ilden hangisinde daha geç battığını gerekçesiyle yazınız. (6 puan)

6. Bir belgesel kanalı, "Mavi Gezegen" adlı programında kıtaları ve okyanusları tanıtmak için aşağıdaki şematik haritayı kullanmıştır. (Bu metin soru için hazırlanmıştır.) Haritada kıtalar A-G harfleriyle, okyanuslar 1-5 numaralarıyla gösterilmiş; ülkemizin yeri kırmızı bir işaretle belirtilmiştir. (Haritanın iki kenarında da görünen okyanus, iki yerde aynı numarayla gösterilmiştir.)

6.1. Haritada A-G harfleriyle gösterilen kıtaların adlarını yazınız. (7 puan)

6.2. Numaralarla gösterilen okyanuslardan D harfli kıtanın çevresini saran okyanusun ve Kuzey Kutbu'nu kaplayan okyanusun numaralarını ve adlarını yazınız. (4 puan)

6.3. F harfiyle gösterilen kıtanın göreceli konumunu çevresindeki iki okyanusa ve bir kıtaya göre yazınız. (4 puan)

6.4. Ülkemiz topraklarının hangi kıtalarda bulunduğunu Anadolu ve Trakya'yı belirterek yazınız. Ülkemizin kıtalara göre konumunun sağladığı bir üstünlüğü açıklayınız. (5 puan)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE BECERİLER

SORU NO	ÖĞRENME ÇIKTISI	BECERİLER
1	SB.6.1.1. Dâhil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerinin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme	KB2.10. Çıkarım Yapma
2	SB.6.1.1. Dâhil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerinin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme	KB2.10. Çıkarım Yapma
3	SB.6.1.2. Kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme	KB2.14. Yorumlama
4	SB.6.1.3. Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme	SBAB5. Sosyal Katılım (SBAB5.4. Müzakere Etme)
5	SB.6.2.1. Ülkemizin, kıtaların ve okyanusların konum özelliklerini algılayabilme	SBAB7. Mekânsal Düşünme (SBAB7.1. Konum Algılama), SBAB10. Harita (SBAB10.1. Harita Okuma)
6	SB.6.2.1. Ülkemizin, kıtaların ve okyanusların konum özelliklerini algılayabilme	SBAB7. Mekânsal Düşünme (SBAB7.1. Konum Algılama), SBAB10. Harita (SBAB10.1. Harita Okuma)

PUANLAMA TABLOSU						
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**TOPLAM**
15	*10*	*20*	*15*	*20*	*20*	***100***

Bu sınav, 2026-2027 eğitim öğretim yılı 1. dönem konu-soru dağılım tablosundaki 1. ortak yazılı **Senaryo 3** dağılımına göre, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 6. sınıf öğretim programı esas alınarak hazırlanmıştır. Bu kâğıt, aynı senaryonun 2. sürümüdür: öğrenme çıktıları, soru sayısı ve puanlar 1. sürümle aynı, sorular farklıdır. Hazırlayan: Murat Altun. Bu sorular Claude tarafından hazırlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığının resmî yayını değildir; görseller Blender ile oluşturulmuştur.

ÇÖZÜMLER

1. Doğru cevap:

- 1.1 **(8 puan)**: Her grup için doğru yazılan bir rol 2 puandır; dört grup için toplam 8 puan verilir. Aile: kız evlat (çocuk, kız çocuk), kardeş (kız kardeş); sınıf: öğrenci, kitaplık sorumlusu, sınıf arkadaşı; çocuk tiyatrosu: oyuncu (çocuk oyuncu, topluluk üyesi); arkadaş grubu: arkadaş, planlayıcı (tur rotasını planlayan, tur lideri). Tiyatro için yalnızca canlandırdığı karakter ("kaplumbağa") yazılırsa o gruptan 1 puan verilir. Rolün yazıldığı grup yanlışsa (ör. sınıf için "oyuncu") o gruba puan verilmez.
- 1.2 **(4 puan)**: Doğuştan ya da akrabalık bağıyla kazanılan rol: kız evlat (çocuk) veya kardeş **(2 puan)**. Sonradan isteğiyle ya da çabasıyla kazanılan rol: tiyatro oyuncusu, kitaplık sorumlusu, öğrenci veya bisiklet turlarının planlayıcısı **(2 puan)**.
- 1.3 **(3 puan)**: Tiyatrodaki rolün değişebileceğini ya da sona erebileceğini belirtme: Nehir her yeni oyunda başka bir karakteri canlandırır, kendi isteğiyle katıldığı topluluktan ayrılabilir, büyüyünce çocuk tiyatrosundan ayrılır **(1 puan)**. Ailedeki rolün (kız evlat ya da kardeş) akrabalık bağına dayandığı için hayat boyu süreceğini belirtme **(1 puan)**. Bu rol sürse de Nehir büyüdükçe roldeki sorumluluklarının değişeceğini belirtme; ör. bugün sofrayı kaldırırken ileride anne babasının bakımına yardım etmesi, ağabeyiyle birbirine destek olması **(1 puan)**.

Örnek doğru cevap:

1.1. Ailede kız evlattır. Sınıfta kitaplık sorumlusudur. Çocuk tiyatrosunda oyuncudur. Arkadaş grubunda bisiklet turlarını planlayan kişidir.

1.2. Kardeşlik, akrabalık bağıyla doğuştan kazandığı bir roldür. Tiyatro oyunculuğu ise kendi isteğiyle topluluğa katılarak sonradan kazandığı bir roldür.

1.3. Nehir'in tiyatrodaki rolü kısa sürede değişebilir; yeni oyunda kaplumbağayı canlandırır, sonraki oyunda başka bir karakteri oynar, büyüyünce de çocuk tiyatrosundan ayrılır. Kız evlat rolü ise anne babasıyla arasındaki akrabalık bağı nedeniyle hayat boyu sürer. Ancak bu roldeki sorumlulukları değişir; bugün sofrayı kaldırırken ileride yaşlanan anne babasının bakımına yardım edebilir.

Yanlış cevap: Rol yerine grup adı yazmak (ör. "aile", "tiyatro"); metinde dayanağı olmayan roller yazmak (ör. "sınıf başkanı", "yönetmen"); kardeşliği sonradan kazanılan, tiyatro oyunculuğunu doğuştan kazanılan rol olarak göstermek; "İki rol de hiç değişmez." ya da "İki rol de yakında sona erer." demek ilgili bölümden puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

2. Doğru cevap:

- 2.1 **(4 puan)**: İpek'in yaşına (24) ve hedefine uygun olarak tahmin edilen her grup ve rol 2 puandır; iki grup için toplam 4 puan verilir. Grup doğru, rol eksikse 1 puan verilir. Örnekler: bir veteriner kliniği ya da hayvan hastanesi (veteriner hekim, çalışan); üniversite (veteriner fakültesi öğrencisi, yüksek lisans öğrencisi); hayvanları koruma derneği (gönüllü, üye); bir masa tenisi kulübü (sporcu, antrenör yardımcısı); kendi ailesi (eş).
- 2.2 **(6 puan)**: Sürecek rol: kardeş (ikiz kardeş) ya da kız evlat **(1 puan)**; gerekçe: bu rollerin akrabalık bağına dayandığı, doğuştan kazanıldığı ve hayat boyu sürdüğü **(2 puan)**. Değişecek rol: öğrenci, masa tenisi takımı oyuncusu ya da kulüp sekreteri **(1 puan)**; gerekçe: İpek büyüdükçe okulu bitireceği, meslek sahibi olup zamanla emekli olabileceği, ilgi alanlarının ve sorumluluklarının değişeceği için bu rollerin sona ereceği ya da yerini başka rollere bırakacağı **(2 puan)**.

Örnek doğru cevap:

2.1. İpek 12 yıl sonra bir hayvan hastanesinde veteriner hekim olarak çalışabilir. Ayrıca bir hayvanları koruma derneğinde gönüllü olabilir.

2.2. İkiz kardeşlik rolü 50 yıl sonra da sürer; çünkü ikiz kardeşiyle aralarındaki akrabalık bağı hayat boyu devam eder. Masa tenisi takımındaki oyunculuk rolü ise değişir; çünkü İpek okulu bitirince okul takımından ayrılacak, yaşı ilerledikçe ilgi alanları ve sorumlulukları da değişecektir.

Yanlış cevap: İpek'in 24 yaşına uygun olmayan gruplar ve roller yazmak (ör. "ortaokul öğrencisi", "anneanne"); grup ile rolü karıştırmak (ör. rol olarak "klinik" yazmak); kardeşlik rolünün 50 yıl sonra sona ereceğini ya da öğrenciliğin hayat boyu aynen süreceğini söylemek ilgili bölümden puan almaz. Gerekçe yazılmadan verilen doğru rol yalnızca 1 puan alır. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

3. Doğru cevap:

- 3.1 **(5 puan)**: Her doğru öge 1 puandır: A dil (ninniler), B din (İslam'ın zekât ve sadaka anlayışı), C tarih (Malazgirt Zaferi), D sanat (geleneksel Türk sanatlarından çini), E gelenek-görenek (Nevruz). Gelenek-görenek için "örf ve âdet", dil için "Türkçe" ya da "ortak dil" yazılması da kabul edilir.
- 3.2 **(10 puan)**: Seçilen her pul 5 puandır. Kültürel ögenin insanları nasıl bir araya getirdiğini ya da hangi ortak duyguyu güçlendirdiğini doğru açıklama **(3 puan)**, açıklamayı günlük hayattan ya da puldaki bilgiden bir örnekle destekleme **(2 puan)**. Kabul edilen açıklamalar: Dil: ortak dil insanların anlaşmasını sağlar; ninniler, türküler ve masallar aynı sözlerle kuşaktan kuşağa aktarıldığı için büyüklerle küçükler arasında ortak bir hafıza ve sevgi bağı oluşturur. Din: İslam'ın paylaşmayı öğütleyen zekât ve sadaka anlayışı varlıklı ile yoksul arasındaki farkı azaltır; yardımlaşmayı, kardeşlik ve güven duygusunu güçlendirir. Tarih: Malazgirt Zaferi gibi ortak tarihî olayları birlikte anmak ortak geçmiş ve vatan bilinci oluşturur, insanları aynı duyguda birleştirir. Sanat: çini gibi geleneksel sanatlar milletin ortak zevkini ve değerlerini yansıtır, kuşaktan kuşağa aktarılarak geçmişle bugün arasında köprü kurar ve bu sanatlarla uğraşan farklı insanları bir araya getirir. Gelenek-görenek: Nevruz gibi şenliklerde insanlar bir araya gelir, birlikte eğlenir; dostluk ve birlik duygusu güçlenir.
- 3.3 **(5 puan)**: Sloganda kültürel bağlardan ya da millî değerlerden en az birinin yer alması **(2 puan)**, bunun birlik ve beraberliğe etkisinin ifade edilmesi **(2 puan)**, sloganın kısa, anlaşılır ve özgün olması **(1 puan)**. Birlik vurgusu taşımayan sloganlar (ör. "Ninnilerimizi unutmayalım.") birlik ve beraberlik ölçütünden puan alamaz.

Örnek doğru cevap:

3.1. A: dil, B: din, C: tarih, D: sanat, E: gelenek-görenek.

3.2. B pulu (din): İslam dini, imkânı olanların ihtiyaç sahipleriyle paylaşmasını öğütler. Örneğin mahallemizde Ramazan ayında varlıklı aileler zekâtlarını ihtiyacı olan komşularına verir. Bu paylaşım insanlar arasındaki kırgınlıkları azaltır, kardeşlik ve güven duygusunu güçlendirir. E pulu (gelenek-görenek): Nevruz'da insanlar parklarda ve meydanlarda bir araya gelip baharın gelişini birlikte kutlar. Birlikte eğlenmek komşuları ve farklı yaşlardan insanları kaynaştırır, birlik duygusunu artırır.

3.3. "Dilimiz bir, tarihimiz bir; paylaştıkça büyür birliğimiz!"

Yanlış cevap: Bir ögeyi iki pulda kullanmak ya da pullara yanlış öge yazmak (ör. çini pulu için "tarih", Nevruz pulu için "din"); öge yerine değer ya da konu adı yazmak (ör. "yardımlaşma", "bayram") ilgili puldan puan almaz. Toplumsal birliğe etkiyi açıklamadan yalnızca puldaki bilgiyi tekrar etmek ve birlik ve beraberlikle ilgisi olmayan slogan yazmak ilgili ölçütlerden puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

4. Doğru cevap:

- 4.1 **(3 puan)**: Diyagramdaki A, B ve C bölümlerinden farklı, soruna yol açabilecek bir neden yazma **(2 puan)** ve bu nedene uygun bir başlık verme **(1 puan)**. Örnekler: "Bilgi eksikliği: Sobalar yanlış yakılıyor."; "Yeşil alan: Mahallede ağaç ve park az."; "Bakım: Bacalar ve sobalar düzenli temizletilmiyor."; "Atık yakma: Bazı kişiler sobada çöp ve plastik yakıyor."; "Yalıtım: Evler yalıtımsız olduğu için çok yakıt yakılıyor."; "Sanayi: Yakındaki fabrikaların bacalarından duman çıkıyor."
- 4.2 **(6 puan)**: Değerlendirilen her öneri 3 puandır: uygulanabilirlik yönünden gerekçeli değerlendirme **(1 puan)**, kalıcılık yönünden gerekçeli değerlendirme **(2 puan)**. Kabul edilen değerlendirmeler: Denetim: belediye ekiplerinin düzenli çalışmasını gerektirdiği için uygulaması emek ister; kalitesiz kömür satışı durursa duman uzun süre azalır, ancak denetim gevşerse sorun geri dönebilir. Otobüs seferi: belediye kısa sürede uygulayabilir ama masraflıdır; insanlar alışkanlıklarını değiştirirse kalıcı olur, ancak dumanın asıl kaynağı ısınma olduğu için sorunu tek başına çözmez. Bilgilendirme: az masrafla ve kolayca yapılabilir; sobayı doğru yakma alışkanlığı kazanılırsa duman uzun süre azalır, ancak kalitesiz kömür kullanılmaya devam ederse etkisi sınırlı kalır.
- 4.3 **(6 puan)**: En az iki farklı görüşü birleştiren bir öneri **(2 puan)**; önerinin uygulanabilir ve kalıcı olması **(2 puan)**; öneriyi gerekçeleriyle savunma, ör. önerinin farklı tarafların kaygılarını karşıladığını ve herkese yarar sağlayacağını belirtme **(2 puan)**. Konuşma metninin bir hitapla başlaması beklenir ancak puanlamada içerik esas alınır.

Örnek doğru cevap:

4.1. Bilgi eksikliği: Mahallede birçok kişi sobayı doğru yakmayı bilmiyor.

4.2. Bilgilendirme toplantıları az masrafla ve kolayca yapılabilir; muhtarlık ve okul birkaç hafta içinde düzenleyebilir. Sobayı doğru yakmayı öğrenen aileler bu alışkanlığı yıllarca sürdürür, bu yüzden kalıcıdır; ancak kalitesiz kömür yakılmaya devam ederse duman tam olarak bitmez. Kömür denetimi ise belediye ekiplerinin her kış düzenli çalışmasını gerektirdiği için uygulaması daha zordur. Denetim sürdükçe kalitesiz kömür satılamaz ve duman uzun süre azalır, fakat denetim gevşerse sorun yeniden başlar.

4.3. Sayın Muhtarım, değerli mahalle sakinleri; temiz hava hepimizin hakkıdır. Önerimiz şudur: Belediye kalitesiz kömür satan yerleri her kış düzenli olarak denetlesin. Biz öğrenciler de okulda ve muhtarlıkta, sobanın doğru yakılması hakkında hazırladığımız broşürleri komşularımıza dağıtalım. Bu öneri iki görüşü birleştirir: Denetim kötü kömürün mahalleye girmesini engeller, bilgilendirme ise iyi kömürün bile doğru yakılmasını sağlar. Böylece hem sağlığımız korunur hem de mahallemizin havası kalıcı olarak temizlenir.

Yanlış cevap: D bölümüne A, B ya da C bölümündeki nedeni tekrar yazmak ya da soruna yol açmayan bir neden yazmak (ör. "Okulların kışın açık olması"); önerileri gerekçe göstermeden "iyi" ya da "kötü" diye nitelemek ilgili bölümden puan almaz. 4.3'te yalnızca tek bir görüşü savunup diğerlerini dikkate almayan cevaplar görüşleri birleştirme ölçütünden puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

5. Doğru cevap:

- 5.1 **(4 puan)**: 40° kuzey paraleli **(2 puan)**, 41° doğu meridyeni **(2 puan)**. Dereceler doğru yazılıp "kuzey" ya da "doğu" ifadesi eksik bırakılırsa ilgili bölümden 1 puan verilir. Paralel ile meridyen karıştırılırsa (ör. "41° kuzey paraleli") ilgili bölümden puan verilmez.
- 5.2 **(4 puan)**: Ekvator'a göre Kuzey Yarım Küre'de **(2 puan)**, başlangıç meridyenine göre Doğu Yarım Küre'de **(2 puan)**.
- 5.3 **(6 puan)**: Paralel farkının bulunması: 42 − 37 = 5 **(2 puan)**. Uzaklığın hesaplanması: 5 × 111 = 555 km (yaklaşık) **(4 puan)**. İşlem doğru kurulup çarpma hatası yapılırsa bu bölümden 2 puan verilir.
- 5.4 **(6 puan)**: Meridyen farkının bulunması: 41 − 29 = 12 **(1 puan)**. Saat farkının hesaplanması: 12 × 4 = 48 dakika **(3 puan)**. Güneş'in Bursa'da daha geç battığını yazma **(1 puan)** ve gerekçesini yazma: Bursa'nın daha batıda yer alması; Dünya batıdan doğuya döndüğü için Güneş doğudaki yerlerde daha önce doğup daha önce batar, batıdaki yerlerde ise daha geç batar **(1 puan)**.

Örnek doğru cevap:

5.1. Erzurum, 40° kuzey paraleli ile 41° doğu meridyeninin kesiştiği yerin yakınındadır.

5.2. Haritadaki dört il de Ekvator'un kuzeyinde olduğu için Kuzey Yarım Küre'de, başlangıç meridyeninin doğusunda olduğu için Doğu Yarım Küre'de yer alır.

5.3. Paralel farkı 42 − 37 = 5'tir. Uzaklık 5 × 111 = 555 km'dir. Sinop ile Adana arasındaki kuş uçuşu uzaklık yaklaşık 555 km'dir.

5.4. Meridyen farkı 41 − 29 = 12'dir. Yerel saat farkı 12 × 4 = 48 dakikadır. Güneş Bursa'da daha geç batar; çünkü Bursa daha batıdadır ve Dünya batıdan doğuya döndüğü için Güneş önce doğudaki Erzurum'da, sonra batıdaki Bursa'da batar.

Yanlış cevap: Erzurum'un konumunu yazarken paralel ile meridyeni karıştırmak (ör. "40° doğu meridyeni"); "Güney Yarım Küre", "Batı Yarım Küre" yazmak; uzaklık için 42 × 111 ya da 37 × 111 gibi işlemler yapmak; saat farkını 12 dakika ya da 48 saat olarak bulmak; Güneş'in Erzurum'da daha geç battığını söylemek ilgili bölümden puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.

6. Doğru cevap:

- 6.1 **(7 puan)**: Her doğru kıta adı 1 puandır: A Asya, B Afrika, C Kuzey Amerika, D Antarktika, E Avrupa, F Güney Amerika, G Okyanusya. C ve F için yalnızca "Amerika" yazılırsa bu iki kıtanın toplamından 1 puan verilir. G için "Avustralya" yazılması da kabul edilir.
- 6.2 **(4 puan)**: D'yi (Antarktika'yı) çevreleyen okyanus: 4, Güney Okyanus (Antarktika Okyanusu, Güney Buz Denizi) **(2 puan)**. Kuzey Kutbu'nu kaplayan okyanus: 2, Kuzey Okyanusu (Arktik Okyanusu, Kuzey Buz Denizi) **(2 puan)**. Numara doğru, ad yanlışsa ya da ad doğru, numara yanlışsa ilgili bölümden 1 puan verilir.
- 6.3 **(4 puan)**: Güney Amerika'nın Büyük Okyanus'un (3) doğusunda **(1 puan)**, Atlas Okyanusu'nun (5) batısında **(1 puan)**, Kuzey Amerika'nın güneyinde **(2 puan)** yer aldığını yazma. Okyanuslardan biri için "Güney Okyanus'un kuzeyinde", kıta için Kuzey Amerika yerine "Antarktika'nın kuzeyinde" yazılması da kabul edilir. Adlar yerine haritadaki numara ve harflerin doğru kullanılması da kabul edilir.
- 6.4 **(5 puan)**: Anadolu'nun Asya'da, Trakya'nın Avrupa'da bulunduğunu yazma (3 puan; iki kıtayı doğru yazıp yarımadalarla eşleştirmeyen cevaplar 2 puan, yalnızca bir kıtayı doğru eşleştiren cevaplar 1 puan alır). Bu konumun bir üstünlüğünü açıklama **(2 puan)**: Asya ile Avrupa arasında köprü görevi görmesi; önemli kara, deniz ve demir yollarının ülkemizden geçmesi ve ticaretin gelişmesi; Afrika'ya da yakın olduğu için üç kıta arasında bağlantı noktası olması; farklı kültürlerle etkileşim içinde olması.

Örnek doğru cevap:

6.1. A Asya, B Afrika, C Kuzey Amerika, D Antarktika, E Avrupa, F Güney Amerika, G Okyanusya.

6.2. D harfli kıtayı (Antarktika'yı) çevreleyen okyanus 4 numaralı Güney Okyanus'tur. Kuzey Kutbu'nu kaplayan okyanus 2 numaralı Kuzey Okyanusu'dur.

6.3. Güney Amerika; Büyük Okyanus'un doğusunda, Atlas Okyanusu'nun batısında ve Kuzey Amerika'nın güneyinde yer alır.

6.4. Ülkemizin Anadolu toprakları Asya'da, Trakya toprakları Avrupa'dadır. Bu sayede ülkemiz Asya ile Avrupa arasında köprü görevi görür; iki kıta arasındaki kara ve demir yolu ticareti ülkemiz üzerinden yapılır.

Yanlış cevap: Kıta adı yerine ülke adı yazmak (ör. B için "Mısır", G için "Yeni Zelanda") ilgili kıtadan puan almaz. D harfli kıtayı çevreleyen okyanus olarak Hint Okyanusu'nu, Kuzey Kutbu'ndaki okyanus olarak Atlas Okyanusu'nu yazmak; Güney Amerika'yı "Atlas Okyanusu'nun doğusunda" göstermek; Anadolu'yu Avrupa'da, Trakya'yı Asya'da göstermek ilgili bölümden puan almaz. Cevap verilmemesi durumunda 0 puan verilir.